

Brussel, 30 september 2016
(OR. en)

12807/16

CLIMA 132
ENV 630
ONU 110
DEVGEN 215
ECOFIN 866
ENER 345
FORETS 52
MAR 247
AVIATION 196

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	30 september 2016
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	12688/16 CLIMA 122 ENV 615 ONU 103 DEVGEN 209 ECOFIN 850 ENER 337 FORETS 46 MAR 241 AVIATION 192
Betreft:	Vorbereiding van de bijeenkomsten in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC) te Marrakesh (7-18 november 2016) – Conclusies van de Raad (30 september 2016)

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over de voorbereiding van de bijeenkomsten in het kader van het UNFCCC te Marrakesh (7-18 november 2016), die de Raad tijdens zijn 3486e zitting op 30 september 2016 heeft aangenomen.

**Vorbereiding van de bijeenkomsten in het kader van het UNFCCC
te Marrakesh (7-18 november 2016)**

- Conclusies van de Raad -

De Raad van de Europese Unie,

Overeenkomst van Parijs

1. IS VERHEUGD OVER het historische en ambitieuze resultaat dat in december 2015 in Parijs werd bereikt toen de wereld de eerste werkelijk mondiale en juridisch bindende overeenkomst sloot met het doel in de context van duurzame ontwikkeling en inspanningen om armoede uit te bannen, de wereldwijde reactie op de dreiging van klimaatverandering te versterken, onder meer door a) de stijging van de wereldwijde gemiddelde temperatuur ruim onder 2°C te houden ten opzichte van het pre-industriële niveau en ernaar te blijven streven de stijging te beperken tot 1,5°C ten opzichte van het pre-industriële niveau, b) het vermogen om zich aan te passen aan de negatieve gevolgen van klimaatverandering te vergroten, en c) geldstromen in lijn te brengen met een broeikasgasarm en klimaatveerkrachtig ontwikkelingstraject.
2. BENADRUKT het vaste voornemen van de EU en haar lidstaten om alle onderdelen van het evenwichtige resultaat van Parijs uit te voeren, onder meer de Overeenkomst en het CoP-besluit van Parijs (1/CP.21) en de voorgenomen nationaal bepaalde bijdragen (INDC's); en ONDERSTREEPT het belang van snelle uitbreiding van klimaatactie door niet-overheidsactoren die in de actieagenda Lima-Parijs, die tot de agenda voor mondiale klimaatactie is omgevormd, is vervat; BEKLEMT OOK het belang van de uitvoering van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (DDO's) voor het verwezenlijken van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs;

3. IS INGENOMEN met de overeenstemming in de Raad over de bekrachtiging van de Overeenkomst van Parijs namens de Europese Unie; IS INGENOMEN met de inspanningen van alle lidstaten om hun nationale bekrachtigingsprocedure spoedig te voltooien; IS HET ERMEE EENS dat het in de huidige omstandigheden voor de Unie passend is haar akte van bekrachtiging vóór 7 oktober 2016 neer te leggen; en IS INGENOMEN MET het voornemen van de lidstaten om hun akten van bekrachtiging hetzij samen met de Unie, hetzij zo spoedig mogelijk daarna neer te leggen; VERHEUGT ZICH in dit verband over de internationale politieke impuls richting een snelle inwerkingtreding van de Overeenkomst van Parijs in 2016, en over het toenemend aantal landen die hun akten van bekrachtiging reeds hebben neergelegd; SPOORT de andere Partijen AAN zo spoedig mogelijk tot bekrachtiging over te gaan; ONDERSTEUNT UITDRUKKELIJK de inclusieve aanpak, zodat alle Partijen betrokken blijven en ten volle bijdragen tot de nadere uitwerking van de Overeenkomst van Parijs;

Binnenlandse uitvoering en ondersteuning van internationale partners

4. BEVESTIGT NOGMAALS het vaste voornemen van de EU om overeenkomstig haar politieke prioriteiten, waaronder de energie-unie, de uitvoering van haar klimaatbeleid voort te zetten en ambitieuze klimaatactie te ondernemen met het oog op de uitvoering van de voorgenomen nationaal vastgestelde bijdragen (INDC's) van de EU; ONDERSTREEPT dat de EU volgens de meest recente gegevens haar doelstelling voor 2020 zal verwezenlijken, hetgeen wordt bevestigd door het feit dat de emissies in 2014 24 % lager waren dan in 1990; HERHAALT dat de EU en haar lidstaten reeds voldoen aan de Wijziging van Doha van het Protocol van Kyoto; HERINNERT aan het regelgevingskader voor 2030 in de conclusies van de Europese Raad van oktober 2014, met de bindende klimaatdoelstelling van de EU, namelijk dat in 2030 de uitstoot van broeikasgassen in de EU ten opzichte van 1990 met ten minste 40 % moet zijn verminderd; IS in dit verband INGENOMEN met de recent ingediende voorstellen van de Europese Commissie voor de niet-ETS-sectoren (de sectoren landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw (LULUCF) en de verordening inzake de verdeling van de inspanningen) die volgen op het voorstel tot hervorming van het emissiehandels-systeem van de EU;

5. VERZOEKT alle Partijen het beleid tot stand te brengen en maatregelen te treffen ter verwezenlijking van hun (I)NDC's, adaptatieplannen op te stellen en maatregelen uit te voeren, en ervoor te zorgen dat de (I)NDC's en adaptatiemaatregelen volledig zijn geïntegreerd in hun nationale planning en strategieën voor alle sectoren van de economie; BENADRUKT het vaste voornemen van de EU en haar lidstaten om door te gaan met het delen van ervaringen met en ondersteunen van partnerlanden bij de ontwikkeling en uitvoering van ambitieuze klimaatmaatregelen in de context van emissiearme en klimaatveerkrachtige ontwikkeling; WAARDEERT de huidige inspanningen van lidstaten, regio's en niet-overheidsactoren om kosteneffectieve reductie-instrumenten, waaronder koolstof-beprijzing, te promoten, en is INGENOMEN met verdere inspanningen op dit vlak;
6. WIJST erop dat broeikasgasarme ontwikkelingsstrategieën voor de lange termijn belangrijk zijn als beleidsinstrument voor het uitwerken van betrouwbare trajecten, zodat in de tweede helft van deze eeuw een balans wordt bereikt tussen de wereldwijde antropogene broeikasgas-emissies per bron en de verwijderingen per put van broeikasgassen; IS VERHEUGD over het initiatief van de Europese Commissie om een diepgaande analyse op te stellen van de economische, maatschappelijke en milieugevolgen van trajecten die sporen met de temperatuurdoelstelling voor de lange termijn van de Overeenkomst van Parijs, met het doel het politiek debat tot nut te zijn in de context van de uitwerking van broeikasgasarme ontwikkelingsstrategieën voor het midden van de eeuw;
7. HERHAALT dat de EU en haar lidstaten vastbesloten zijn de mobilisatie van klimaatfinanciering op te voeren als onderdeel van wereldwijde inspanningen onder leiding van ontwikkelde landen, met name om ontwikkelingslanden te steunen bij de uitvoering van hun door henzelf gestuurde strategieën met betrekking tot mitigatie en adaptatie, in het bijzonder de nationaal vastgestelde bijdragen; HERHAALT dat publieke klimaatfinanciering een belangrijke rol zal blijven spelen; BEVESTIGT dat de EU en haar lidstaten publieke klimaatfinanciering zullen blijven verstrekken voor mitigatie- en adaptatiedoeleinden; ONDERKENT dat de particuliere sector een cruciale bron is voor klimaatfinanciering en andere relevante investeringsstromen; JUICHT TOE dat de Overeenkomst van Parijs een sterk signaal naar de particuliere sector stuurt om de financiële stromen te heroriënteren naar koolstofarme en klimaatveerkrachtige investeringen; BEVESTIGT zijn voornemen om spoedig conclusies over klimaatfinanciering aan te nemen;

8. IS INGENOMEN met het NDC-partnerschapsinitiatief dat in Marrakesh tijdens de 22e zitting van de Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (CoP 22) van start zal gaan;

Internationaal proces

9. BENADRUKT dat de Partijen overeenkomstig de Overeenkomst van Parijs en ter verwezenlijking van de temperatuurdoelstelling voor de lange termijn daarvan, tot doel hebben dat de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen zo spoedig mogelijk zijn hoogtepunt bereikt en daarna snel daalt, teneinde in de tweede helft van de eeuw tot een balans te komen tussen antropogene broeikasgasemissies per bron en verwijderingen per put van broeikasgassen; HERINNERT ERAAN dat de EU ernaar streeft om, in het kader van de reducties die de IPCC noodzakelijk acht voor de ontwikkelde landen als geheel, de emissies in 2050 met 80 à 95 % te hebben verminderd ten opzichte van 1990; IS INGENOMEN met het besluit van de IPCC om in 2018 een speciaal verslag te wijden aan de gevolgen van de opwarming van de aarde met 1,5°C ten opzichte van de pre-industriële niveaus en de daarmee verband houdende mondiale broeikasgasemissietrajecten;
10. WIJST MET BEZORGDHEID op de conclusies van het syntheseverslag van het secretariaat van het UNFCCC over het gecumuleerde effect van INDC's die momenteel achterblijven bij de inspanningen die nodig zijn om de temperatuurdoelstelling voor de lange termijn te halen; BEKLEMT OOK in dit verband het cruciale belang van de ambitiecyclus en het kader voor transparantie in de Overeenkomst van Parijs; VRAAGT aan alle Partijen om een algemeen inventarisatieproces uit te werken dat het doel dient en ertoe kan bijdragen hun binnenlandse maatregelen, de mondiale ambitie en de vrijwillige internationale samenwerking voort te stuwen, en waarmee de collectieve vooruitgang op weg naar het bereiken van de doelstellingen van deze Overeenkomst en de langtermijndoelen betreffende mitigatie, adaptatie en uitvoeringsmiddelen ervan, worden geëvalueerd; en BENADRUKT dat gestreefd moet worden naar gemeenschappelijke termijnen voor de NDC's van alle Partijen;
11. BESCHOUWT in dit verband de actieve deelname van de Europese Unie en haar lidstaten aan de faciliterende dialoog van 2018 als een eerste belangrijke gelegenheid om de balans op te maken van de gezamenlijke inspanningen van de Partijen ter verwezenlijking van de temperatuurdoelstelling van de Overeenkomst van Parijs voor de lange termijn;

12. MEMOREERT de toezegging van de EU en haar lidstaten om overeenkomstig het actieplan voor klimaatdiplomatie van 2016 de samenwerking en concrete gezamenlijke actie met partnerlanden op te voeren.

Te verwezenlijken in Marrakesh

13. STEUNT het Marokkaanse voorzitterschap van CoP/CMP bij al zijn initiatieven in de aanloop naar en tijdens CoP 22 met het oog op een geslaagd resultaat voor alle Partijen;
14. ONDERSTREEPT dat CoP 22 in Marrakesh een CoP van actie en uitvoering zal zijn, die blijk moet geven van verdere mondiale inzet voor ambitieuze klimaatactie, onder meer door middel van substantiële vooruitgang met het programma voor de nadere uitwerking van de Overeenkomst van Parijs, overeenkomstig besluit 1/CP.21, en ter voorbereiding van de uitvoering van alle bepalingen van de Overeenkomst, waaronder mitigatie, adaptatie, uitvoeringsmethoden en evenwichtige steun; ONDERKENT in deze context de sleutelrol voor de bij de Overeenkomst opgerichte organen;
15. PLEIT voor een gunstige evaluatie van het internationaal mechanisme van Warschau (WIM) voor schade en verlies en van het Adaptatiecomité tijdens CoP 22, zodat zij hun werk op efficiënte en doeltreffende wijze kunnen voortzetten; IS INGENOMEN met de voortgang bij het opzetten van de Commissie van Parijs inzake capaciteitsopbouw (PCCB), met name door de overeenstemming over het mandaat ervan, en met het initiatief voor capaciteitsopbouw ten behoeve van transparantie;
16. NEEMT MET WAARDERING NOTA van de vooruitgang die de Partijen hebben geboekt bij het verbeteren van de transparante rapportage over hun mitigatiemaatregelen; ZIET UIT naar de volgende ronde van de multilaterale evaluatie en de processen waarin op faciliterende wijze volgens het Raamverdrag in Marrakesh standpunten worden gedeeld; WIJST OP het belang van deze activiteiten ter ondersteuning van de opstelling van gemeenschappelijke modaliteiten, procedures en richtlijnen van het transparantiekader en van verantwoordingsrichtlijnen in het kader van de Overeenkomst van Parijs;

Actie tussen nu en 2020 en de agenda voor mondiale klimaatactie

17. BEKLEMT OONT dat alle Partijen maatregelen moeten nemen voor meer actie tussen nu en 2020; IS INGENOMEN met het proces om mogelijkheden in kaart te brengen waarmee tussen nu en 2020 de mitigatie-ambitie op gebieden met een groot mitigatiepotentieel kan worden verhoogd en de beste praktijken op het gebied van mitigatiebeleid en beproefde technologie kunnen worden uitgevoerd, onder meer het Afrikaans initiatief voor hernieuwbare energie, het wereldwijde burgemeestersconvenant voor klimaat en energie, Mission Innovation, de coalitie voor het klimaat en schone lucht, het initiatief op het gebied van klimaatrisicoverzekeringen en het initiatief inzake klimaatrisico's en vroegtijdige waarschuwingssystemen; IS tevens INGENOMEN met het proces om meer inzicht te verwerven in adaptatiemaatregelen en de uitvoering en de promotie ervan uit te breiden, de veerkracht te versterken en de kwetsbaarheid terug te dringen;
18. ONDERSTREEPT dat multilaterale samenwerking in het kader van het Raamverdrag en vrijwillige en gezamenlijke maatregelen in het kader van de agenda voor mondiale klimaatactie, onder meer actie van subnationale overheden, steden, het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld, van belang is om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te verwezenlijken; ONDERSTREEPT dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat de politieke aandacht voor maatregelen met een groot mitigatie- en adaptatiepotentieel gaande wordt gehouden door tot in 2020 tijdens elke COP het technisch toetsingsproces te koppelen aan regelmatige evenementen tijdens intersessionele vergaderingen en jaarlijkse bijeenkomsten op hoog niveau, en dat de vergaderingen van de technische deskundigen meer moeten worden toegespitst op en een duidelijker verband moeten hebben met concrete initiatieven in het kader van de agenda voor mondiale klimaatactie; ZIET UIT naar de bijeenkomst op hoog niveau tijdens COP 22, teneinde de uitvoering van beste praktijken, beleidsmogelijkheden en acties te versterken;
19. ONDERKENT dat uitvoeringsmiddelen, zoals financiering, ontwikkeling en overdracht van technologie, en capaciteitsopbouw, met name voor de landen met de minste capaciteit of bijzonder kwetsbare landen, moeten bijdragen tot meer actie tussen nu en 2020; ZIET UIT naar een faciliterende dialoog tijdens COP22, teneinde de vooruitgang te evalueren en de mogelijkheden voor het mobiliseren van steun en het scheppen van een gunstig klimaat te bezien; MEMOREERT de toezegging van de EU en haar lidstaten om in de context van klimaatverandering stappen te zetten op het gebied van mensenrechten en gendergelijkheid;

Andere processen

20. HOOPT dat tijdens de komende 28e bijeenkomst van de Partijen (MoP 28) bij het Protocol van Montreal (Kigali, 8-14 oktober 2016) conform het mandaat van de Raad een ambitieus akkoord in het kader van het Protocol van Montreal wordt bereikt ter beperking van het verbruik en de productie van fluorkoolwaterstoffen (HFK's), als belangrijke bijdrage tot het beperken van de klimaatverandering;
21. ONDERSTEUNT de inspanningen van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) en schaaft zich achter de aanneming van een wereldwijde marktgebaseerde maatregel tijdens de komende Algemene Vergadering van de ICAO (van 27 september tot en met 7 oktober 2016), conform het door de Raad vastgestelde standpunt van de Unie, als eerste stap van de luchtvaartsector ten behoeve van verdere wereldwijde mitigatie-inspanningen; BENADRUKT de noodzaak van milieu-integriteit, onder meer door het voorkomen van dubbeltellingen;
22. MOEDIGT de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) AAN om de broeikasgasemissies als gevolg van internationale scheepvaart verder terug te dringen, zodat ook deze sector een billijke bijdrage levert aan de mondiale mitigatie-inspanning.
